

Tu v Ameriki so s tisto „manero“ še precej daleč zadali pa uže preveč naprej, tako da so še mene potegnili za sabo, kar Vam priča to le kordijalno pismo. Ko bi se mi dva zamogla ustmeno pomeniti, bi se gotovo bolje razumela, toda gotov si nisem, da bi me Vi zaradi moje neolikanosti ne malo nemilostljivo pogledali, tako pismeno se mi je pa Vašega nemilostljivega pogleda manj bati, k večemu mi je pričakovati, če Vam bo drago odgovoriti na to-le pismo, da me v Vašem pismu nekoliko pokarate, katero pokaranje se bode pa tudi na dvajsetdnevni poti toliko ohladilo, da ne bode butnilo preveč ob mojo občutljivost.

Toda tu Vas pitam uže celo večnost s svojo neolikanostjo, oprostite in potrpite! To, kar imam danes za Vas, bode gotovo mikavno, vsaj meni, kateri Vaš okus malo poznam, se dozdeva tako; vzeto je prav iz amerikanskega življenja.

Imeli smo namreč 28., 29., 30. novembra in 1. decembra, skupaj štiri dni, veliko „fair“ (ljudsko veselico ali nekak somenj) na korist tukajšnji katoliški cerkvi, na kateri je bilo še čez 3000 dolarjev dolga. Pri Vas v Evropi se v primeri z Ameriko le malo cerkva zida, in toraj ni težko nabrati prostovoljnih darov toliko, da je cerkev uže plačana, ko je gotova. A tu, kjer niti država, niti viša cerkvena oblast ne dá nikake denarne podpore, napraviti si morajo katoličani cerkve iz lastnega žepa. Da-si šteje tukajšnja naša cerkev čez 700 vernikov, se jih le malo zmeni, da bi kaj žrtovali za-njo. Bila je zidana pred 7 leti in je stala čez 25.000 dolarjev (čez 60 tisuč gold.) in je v resnici kaj krasno, praktično osnovano poslopje. (V čitalnični restavraciji v Ljubljani jo lahko vidite v tablici.) Trije lepi altariji, delo našega rojaka g. Mikuža, trinajst do stropa visocih oken iz barvanega stekla, kakor lepih ne premore nobena ljubljanska cerkev, lepi kor, svetilke, velika podzemeljska peč — vse to kaže, da le vrle zmožnosti našega rojaka, velečastitega gosp. J. Trobeca, tukajšnjega župnika in dekana, so zamogle voditi vse delo te veličastne stavbe. Le temu vrlemu gospodu se imajo tudi vsi tukajšnji farmani zahvaliti, da imajo cerkev, malo da ne, brez dolga. Neumorno se je blagi gospod trudil in ne zastonj. Tako je napravil letos „fair“, katero Vam hočem, kolikor moč, natanko popisati.

Velika dvorana tukajšnjega gledišča bila je odmenjena kot prostor za veselico. Vabim Vas toraj, da me spremljate v mislih in obetam Vam, da Vam hočem biti po vsej moči dober vodnik. Kdor se hoče dobro zabavati na taki „fair“, pripravljen mora biti na vse; kajti, kamorkoli se človek obrne, na desno alilevo, kar le pogleda, vse mora plačati, na čisto priprost način — nič siloma. (Dalje prih.)

Mnogovrstne novice.

* *Pijane krave.* Blizo Berolina ima grajščina St. pristavo, na kateri je nad 100 krav, katerih mleko vsak dan vozijo v Berlin. Nečega dne pa je prišel voznik brez mleka, vzrok temu je bil zelo čuden; bile so namreč vse krave — pijane. Iz pomote so namreč odprli pipo sodu, v katerem je bila voda, in špirit v korito spustili. Krave so ga rade pile in se tako upijanile in razgrele, da se jim ni smel nobeden bližati.

* *Turških vojakov hlače.* Turške vojake v Škadru je veselje gledati. Polno jih je po ulicah, ki nosijo hlače iz vreč, v katerih se je pripeljala moka, sladkor ali kava iz Trsta. Skoraj vse hlače so naštempljane s številkami in markami trgovcev. Vidiijo se vojaci v hlačah, na katerih sprednji strani so imena prvih škadar-skih trgovcev, na zadnji strani pa je zapisano z velikimi

črkami „Molino a vapore Trieste“. — Pri tako varčnem gospodarstvu Turčija mora obogateti — misli „Edinost“.

* *Vzroki za ločitev zakonskih na Kitajskem.* Najprvi vzrok ločitve je, če žena razžali moža; potem, če ni otrok, če je lažnjiva, ljubosumna ali nezvesta. Ljubosumnost je hujša od nezvestobe; Kitajec pravi, da ljubosumna žena znori in z norimi se ne dá živeti. Večkrat pa je tako, da se zakon nikakor ne sme razdreti, na pr. če se je žena, predno se je omožila, sama preživela ali če je mož bil prej reven, pa je po ženitvi bogat postal. Kitajsk modrijan Confucius pravi: „Žena je podobna luni, mož solncu; svojo svetlost dobiva žena le od moža“. Dalje: „Moža beseda je glas petelina, zoro naznanujočega, puta pa kokodaska ves dan in za to kokodaskanje se nihče ne briga.“ — Zgodi se tudi, da sta zakonska ločena, pa tega sama ne vesta; to je, ako se sosedje njunih zakonskih preprirov naveličajo.

Naši dopisi.

Iz Trsta. — Delavsko podporno društvo napravi 7. dne t. m. v gledališču „Politeama Rossetti“ veliko besedo s plesom v dobrodelen namen, pri kateri se bode vršil sledeči spored: 1. Thomas — ouvertura k operi „Mignon“. — Vojaška godba. 2. Igra „Ultra“. 3. Zajec — duet in zbor iz opere „Nikolaj Zrinski“. — Vojaška godba. 4. Igra: „Dva gospoda pa jeden sluga“. 5. Miliér — „Nune zadnja molitev“. — 6. Koseski — „Zgubljeni raj“, deklamuje g. E. Klavžar. — Godbo bode izvrševala banda Jelačičevega pešpolka. Po besedi ples. Začetek ob 8. uri zvečer.

Iz novomeškega okraja 31. grudna. (Šolstvo. Sadjereja.) Šolstvo v našem okraji pod nadzorstvom vrlega poštenjaka gosp. profesorja Drganca jako povoljno napreduje in vspeh bode še večji, kedar se bode postava o šolskem obiskovanju med ljudstvom krepkeje ukoreninila. Učitelji vestno in z veseljem opravljajo svoj posel, ker jih rodoljubni, strokovnjaški, vsestransko izobraženi šolski nadzornik radovoljno dejansko in z besedo podpira; svojega zaupanja mu ne odtezajo in radi spolnujejo njegove ukaze brez kacega disciplinarnega strašila. Kedar mu je v šolstvu kaj neznanega, obrne se vsikdar rad do učiteljev in sluša njih mnenje, katero mu sme vsak brez zamere odkritosrčno izraziti. Z radostjo se mora javiti, da učitelji med seboj v šoli in šolskih vrtih tekmujejo; a vse to tekmovalstvo je prijateljsko, izvirajoče iz iskrene ljubezni do mladine in svojega rodu.

Tudi gledé sadjereje se je v našem okraji uže mnogo storilo. Ko je gosp. Drganec prevzel nadzorstvo, ni bilo v vsem okraji niti enega obdelanega šolskega vrta. Ker je kot dolenjski rojak dobro poznal zanemarjeno kmetijstvo in osobito sadjerejo našel na najnižji stopinji razvoja, obrnil je takoj prve tedne svojega poslovanja pozornost svojo na zboljšanje te na Dolenjskem čisto nič razvite stroke kmetijstva. V prvem zborovanju stopil je s tem blagim namenom pred učitelje, ter jih prosil pri izvrševanju tega velevažnega načrta njih radovoljne podpore. S svojim simpatičnim, navdušenim, domovinsko ljubav dihajočim govorom pridobil si je v prvem hipu vse učitelje, kateri so mu radi ponudili svojo desnico, obetujoči, da ga hočejo v njegovem ljudoljubnem, koristnem podjetju vsikdar po svoji moči podpirati. Tudi častita duhovščina in drugi merodajni krogi mu zaradi njegovega vzornega in značajnega obnašanja niso odrekli svoje vplivne pomoči. In kar se drugje le po strogih ukazih političnih oblasti počasi doseže, to je gosp. nadzornik pri nas s pomočjo častite duhovščine in s podporo domoljubnega, čislanege gosp. okrajnega glavarja v kratkem času dosegel, da so ob-

čine, naslanjajoče se na besedo svojih spoštovanih mož, večidel rade dovolile naprave šolskih vrtov. Sedaj ni v našem okraji nobene šole brez šolskega vrta. Mnogi učitelji imajo na vrtih že pocepljenih na stotine divjakov, se ve da nekateri več, nekateri manj, kakor jih občina bolj ali manj podpira. Učitelj v Stopičah, gosp. Jože Franke, ima že nad 1000 cepljenih drevesec v šolskem vrtu. Zares smemo z najboljšo nado v prihodnost gledati, da bode v kakih desetih letih naš okraj prav dobro s sadnim drevjem preskrbljen, kar mu bode gotovo obilo dobička donašalo posebno takrat, kedar bode železnica Dolenjsko z drugimi kraji vezala. Pozornost otrok za ta predmet smo si kmalu osvojili; vidi se, kako vsacega veseli, kateremu se je v drevesnici divjak prijel. Kedar je v šolskem vrtu, takoj je pri svojem drevesu in ga ogleduje, kako se mu v rasti razvija. Skoraj vsi otroci, katerih stariši imajo zemljišča, napravili so si že drevesnice. To koristno delovanje vpliva pa tudi na odr. scene, kateri so si že po domačih vrtih gozdnih divjakov posadili in pocepili (se ve da jako primitivno). Učitelji za svoj trud in veliko požrtvovalnost pač ne bodo prejeli dostojnega plačila — koliko truda šolski vrt stane, to vé samo tisti, kateri se z njim ukvarja — a smejo si biti svesti, da so storili za kmečki stan mnogo koristnega.

Gosp. nadzornik pa, kateri je postal v vsem okraji jako priljubljena oseba, katerega vodi pri reševanju njegove zadače le prava, iskrena ljubezen do njegovega rodu, mož, kateremu je geslo: Bogu, kar je božjega, cesarju, kar je cesarjevega in narodu, kar je narodovega, postavil si je v srcu podložnikov novomeškega okraja spominek — aere perennius. Učitelji mu pač vsi želé: Bog ga ohrani še mnogo let šolskega nadzornika!

Novomesto 30. dec. (*Narodna čitalnica novomeška*) imela bode dne 6. januarja ob 4. uri popoldne občni zbor. Na dnevnem redu bode: 1) sporočilo tajnika; 2) sporočilo denarničarja; 3) sporočilo gospodarskega odseka; 4) sporočilo zarad spremenitve pravil voljenega odseka; 5) volitev novega odbora; 6) volitev računskih pregledovalcev; 7) predlogi posameznih društvenikov.

S Šenturške gore 27. dec. — S prerokovanjem ni nič, najmanj z vremenskim. Vsaj meni se nič ne posreči; vselej le na cedilu ostanem. Kolikokrat sem v nekaterih prejšnjih letih, zapeljan po zgodnjih cveticah, ki so koncem zime prikazovale se, napovedoval bližnjo spomlad, brž se je presukalo vreme in postavilo mene na laž. Jelo je navadno snežiti in dolgo smo katerikrat čakali, predno je zima popolnem umaknila se pomladi. — Tako so to leto zlomkovi polžki in žužki zmotili me, da nisem mogel jezika za zobmi držati, marveč da sem zarad teh gumpcev, ki so prezgodaj poskrili se mi, prerokoval dolgo in hudo zimo. Sicer je mesec kimovec zadnje dni precej kislo kimal in zlo spridel božjo kapljico, katero nam vinotok toči; tudi vinotok se v svoji drugi polovici ni nič kaj prijetno vedel, ker večkrat je plašil nas sè snegom; no, listopadu in grudnu pa letos zares ne smemo nič posebno odurnega očitati, obnašala sta se oba prav prizanesljivo; vzlasti poslednji bil je nam jako milostljiv. Kdo bi se bil nadejal, da bomo o Božiči tako ugodno vreme imeli? Namesto debele snežne odeje imamo kopno; namesto ledenih cvetic na oknih razcvetajo se na naši gori na solčnih krajih že prve spomladne cvetice; in sicer memo rigeljčkov ali malih marjetic (*Bellis perennis*), katerih tako noben mraz ne zmaga, trikrpasti jetrnik (*Anemone hepatica*), spomladni jegelček (*Primula veris* v. *acaulis*), po njivah pa njivski jetičnik (*Veronica agrestis*); tudi kurijce (*Helleborus niger*) so že v obilnem številu pririle na beli dan, samo ne razcvetajo se še ne. Zato me kaj jezi, da so polžki in žužki, te ne-

srečne mrcine, z mojim prerokovanjem na led speljale me; pa jim bom že pokazal, kedo sem jaz, premalo jih je! Vsakega, bodi-si polž ali pa žužek, ki mi pride pod prste, zgrabil ga bom in smuknil ali v škatlo ali pa v steklenico, potem pa odposlal jih v tuje dežele, naj drugod, če hočejo, vodijo ljudi za nos, ne pa mene. In kakor je pesnik Ovid obetal svojemu očetu, da se s pesništvom ne bo več ukvarjal, rekoč: „parce mihi genitor, nunquam tibi carmina dicam“; enako obljubujem, da se jaz s prerokovanjem nikdar več pečal ne bom, naj bi tudi sami šokci ali ščurki opominjali na to.

S. R.

Iz Zagorice v litijem okraji. — Pri volitvi občinskega starešinstva smo dobili za župana posestnika Jožeta Stepica iz Biča, za občinska svetovalca pa posestnika Antona Planinška iz Biča in Franceta Severja iz Zagorice.

Iz Bizovika. (*Vabilo k 9. občnemu zboru*) čast. udov narodne čitalnice v Bizoviku, kateri bode dne 8. januarja. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo blagajnika. 3. Volitev novega odbora. 4. Nasveti posameznih udov. — Začetek zborovanja ob 3. uri popoldne. Vljudno vabi odbor.

Iz Ljubljane. — Novo leto je bilo lepo, vsaj po vremenn čisto podobno lanskemu. Skoro bi verjeli ti-stemu narave modrijanu, ki je v nekem nemškem časniku trdil, da je naša zemlja zašla v pregorko obnebe ali „atmosfêro“. Menda tako lepih dni okoli Božiča in novega leta ne pomni veliko naših bralcev. — Tudi v drugem oziru je bilo novo leto nekoliko prijetnejše od prejšnjih. Vsaj Slovenec je po Ljubljani lahko glavo pokonci nosil, ker je imel v srcu besede cesarjeve, s katerimi je blagi vladar zadel tudi našo nemškutarsko stranko, in ker je videl glave naših domačih „nebodigatreba“ preplašene in poparjene; v novo leto je vsak vzel nado, da nemškutarska svojat bo v tem letu še niže padla ko v sedanjem. Zato so novo leto razna društva prav veselo obhajala, ker vsak upa, da bodo zdaj vendar že tudi Slovencem boljši dnevi napočili in milejše zvezde jim zasijale.

— (*Odbor čitalnice ljubljanske*) je pri svojem konstituiranju za predsednika izvolil si gosp. dr. Karola Bleiweisa viteza Trsteniškega. S tem je dobro zadel na dvojno stran: prvič se s tem varuje spomin na njegovega rajncega očeta, vseletnega predsednika in ustanovitelja čitalnice; drugič je marljivost gosp. dr. Karola Bleiweisa vit. Trsteniškega za pospeh čitalnice in narodnih društev sploh že tako dobro znana, da nam je on najboljše poročstvo za napredek čitalnice. Prav iz srca ploskamo tej volitvi odborovi! — Za podpredsednika je bil voljen gosp. dr. J. Zupanec. — Temu poročilu imamo dostaviti še, da je občni zbor za častna uda izvolil si gosp. deželnega predsednika Winklerja in pa dr. Račkija v Zagrebu.

— (*Dramatično društvo*) je imelo dne 28 dec. p. l. svoj občni zbor, katerega se je pa vdeležilo le jako pičlo število tukajšnjih društvenikov. Zborovanje bilo je toraj le kratko. Po prebranem tajnikovem poročilu vršila se je volitev odbora. Voljeni so bili: za predsednika zopet gospod Janez Murnik, za blagajnika dr. Josip Stare; za odbornike pa gg. dr. Karol Bleiweis vit. Trsteniški, Peter Grasselli, Ivan Hribar, Jan, prof. Levec, prof. Pleteršnik, dr. Tavčar, Trtnik, prof. Wies-thaler in dr. Zarnik. — Gospodu Murniku je zbor izrekel zahvalo za njegovo marljivo in vspešno delovanje.

— (*Močvirski odbor*) bil je sklican danes 4. t. m. v sejo s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnje seje.
2. Poročila predsednika.

3. Obravnava, tičoča se plačila v obrokih za sestavo črteža.

4. Obravnava o stroških o sprejetji dveh pisarjev, katerih bi trebalo pri napravi zemljiških knjig.

5. Obravnava o pretresu letnega računa.

6. Obravnava o ustanovitvi mej in o površini močvirskega ozemlja.

7. Obravnava o trebljenji goriškega grabna.

Sešlo se je precej odbornikov, toda ko bi bili ravno imeli dobiti k sklepčnosti potrebno število, vstal je eden odličnejših odbornikov ter klical saboj še druge, tako, da potem ni prišlo do sklepanja. — Gospodje, pazite! Močvirski odbor ima imeniten nalog, on je vsem posestnikom odgovoren za svoje delovanje. — Kdor bi hotel zaradi osobnega mrzenja imenitni svoj posel zanemarjati, rajši naj ga odloži, sicer na svoje rame sprejema vso odgovornost!

— (*Občinski in cestnih odborov predstojniki!*) porabite letošnjo lepo zimo v to, da se naše kantonske in občinske ceste posujejo, da se blato — dober gnoj — prej podrza. To bo občinam in deželi na korist in tudi na čast!

— (*Za popotnega učenika kmetijstva po Kranjskem*) je imenovan po ministerstvu, kakor so „Novice“ uže prej naznanile, gosp. E. Kramar, ki bo tudi kmetijski in gospodarski oddelek pri „Novicah“ prevzel.

— (*Silvestrov večer v ljubljanski čitalnici*) je bil, kakor vsako leto, zelo živahen, tako da je bil prostor pretesen. Odlikoval se je, kakor navadno, čitalnični moški zbor s primernimi točkami, gospodična Ciljka Rodetova je ganila nas z deklamacijo tako, kakor s svojim igranjem na citre, gospod Bizjak pa nas razveselil s svojim prav dobro sestavljenim komičnim prizorom in po času posnetim kupletom, gosp. Drenik pa je z resno besedo zaznamoval odstop starega in nastop novega leta. V tem je bila tudi kratkočasna loterija s primernimi, lepimi dobitki. Občinstvo je bilo vse-skozi dobre volje, posebno ker je glediščna godba pod vodstvom gosp. Mayerja vmes prav dobro igrala in slednjič mladini tudi za ples godla. Posebno navdušen plosk in vriš je bil o cesarski pesmi, ker so njegove besede o „fakcijski“ opoziciji vsakemu še v najnovejšem spominu. — Da bo naše poročilo o tej veselici kolikor gre popolno, moramo pristaviti še to, da je gostilničar gosp. Grčar s kuhinjo, kletjo in postrežbo bil vse hvale vreden.

— (*Vabilo k občnemu zboru telovadnega društva „Sokola“*) v petek dne 6. januarija (sv. treh kraljev dan) dopoludne ob pol 11. uri v društveni telovadnici. Spored razpravam: 1. Nagovor staroste. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev treh pregledovalcev letnega računa. 5. Volitev odbora: a) staroste, b) podstaroste, c) 7 odbornikov. 6. Razgovor in nasveti o Sokolovi maskeradi. 7. Nasveti posameznih društvnikov. Častiti člani društva „Sokola“ prošeni so najvljudneje, da blagovolé v mnogobrojnem številu udeležiti se omenjenega zborovanja.

— (*Slovenska predstava*) bo v ljubljanskem gledališči v petek 6. t. m., to je na sv. treh kraljev dan.

— (*Stari bankovci po deset goldinarjev.*) Vsled mnogostranskih vprašanj, dohajajočih tukajšnji trgovski hiši Franc Ks. Souvanovi, gledé starih bankovcev desetakov piše nam omenjena firma v splošno pojasnilo sledeče: „Stari bankovci po deset gold. od dne 15. januarija 1863. leta zamenjujejo se brez ovire od dne 1. januarija t. l. dalje samo še pri blagajnicah avstro-ogerske banke v Beču in v Pešti, pri

podružnicah te banke, na pr. v Ljubljani, Trstu, Celovcu itd. pa le proti vložbi prošnje, oziroma konsignacije, in to do konca decembra 1887. leta. Ker bi se utegnili ta določba avstro-ogerske banke po deželi krivo razlagati ali še celó od brezvestnežev med prostim ljudstvom v to svrhu vporabljeni, stare desetake, kateri bodo še celih 6 let obdržali svojo prvotno veljavo, pod ceno desetih gold. nakupovati, zdi se nam primerno tukaj naglašati, da do konca leta 1887. ni nikomur potreba, pri omenjenem denarji škode trpeti, ker smo prepričani, da bode, kakor mi, tudi vsak drug trgovec in obrtnik v prometu prav rad sprejemal za plačilo stare desetake v polni vrednosti, ako vé, da jih pri svoji kupčijski zvezi v Ljubljani ali v Beču do 31. decembra 1877. leta za plačilo tudi lahko v polni vrednosti 10 gold. oddá“.

— (*Balkon pri ljubljanski kazini*), sicer lepega poslopja, je tako grdo opazen z deskami, da bi tako delo v sramoto bilo pri samotni hiši na kmetih; koliko bolj pa je to pri kinču ljubljanskega mesta — na trgu v „vvezdi“.

— (*Svečarnica P. in R. Seemanova v Ljubljani*), ki si je v kratkem času pridobila veliko naročnikov, je tudi letos za Svečnico dobro založila se s cerkvenimi svečami iz najboljšega blaga. Čedalje večje število naročnikov je najboljšo spričalo za dobroto in vrednost blaga, boljšega priporočila nobeni taki svečarnici treba ni. Zlasti opozorujemo cerkvena predstojništva po Koroškem, spodnjem Štajarskem, Goriškem, v Istri itd. na to svečarnico, ker nam je znano, da v svojih mestih težko dobé tako pravično blago, kakor so voščene sveče bratov Seemanov v Ljubljani. Postreže se cenó in hitro, na domu v Gradišči ali pa po pošti. Znano nam je, da so tisti, ki so si naročili sveče od te firme, se z njimi prav pohvalili.

Novičar iz tujih in domačih dežel.

Z Dunaja. — Zbornici še zmiraj praznujete; prva seja bo — kar smo ravno izvedeli — 20. t. m.

— Presvitli cesar odločili so iz lastnega premoženja 500.000 gold., da se sezida na prostoru pogorelega gledišča hiša s kapelo, v kateri se bo v spomin grozovite nesreče opravljala vsako leto mrtvaška služba božja.

— Levičarski krogi vsi so še potrjeni vsled cesarjeve izjave; tržaški poslanec Teuschl, ki je dotično deputacijo vodil, odložil je zdaj tudi svoje poslanstvo v državni zbor.

— Govorilo se je pretekle dni o premembni osebi naučnega ministerstva; žalibog je to do danes ostala še govorica. Bog daj, da se prav kmalu govorica spremeni v resnico, naše šolstvo prišlo bi potem zopet na svojo naravno podlago.

Žitna cena

v Ljubljani 31. decembra 1881.

Hektoliter: pšenice domače 9 gold. 10 kr. — banaške 10 gold. 3 kr. — turšice 6 gold. 20 kr. — soršice 7 gold. 80 kr. — rži 6 gold. — kr. — ječmena 4 gold. 39 kr. — prosa 5 gold. 3 kr. — ajde 4 gold. 87 kr. — ovsa 3 gold. 41 kr. — Krompir 2 gold. 68 kr. 100 kilogramov.